

Selma Lagerlöf: Föredrag för kvinnans rösträtt

Talare

Selma Lagerlöf
Författare

Datum

13 maj 1917

Plats

Stockholm

Det har länge gjorts gällande av motståndarna till kvinnornas rösträttskrav, och det har utgjort en källa till bekymmer även för de mest övertygade kvinnliga rösträttsvänner, att fordran på rösträtt inte framföres av hela den kvinnliga befolkningen i Sverige, ja, att det här ännu torde finnas många kvinnor, som inte alls känna någon längtan efter denna förmån. Och det råder inte heller något tvivel om att det är gott för en god sak att stödjas av en mängd anhängare. Vi veta ju alla hur mycket detta skulle ha underlättat vårt arbete. Upprepade gånger ha vi såväl från regeringen som från riksdagens partiledare blivit tillfrågade hur många medlemmar vi räkna i våra föreningar, och vi ha själva genom massinsamling av undertecknare sökt ge vår rösträttspetition den största vikt och betydelse.

Allra helst skulle vi således ha velat, att alla svenska kvinnor - och varför icke alla svenska män? - bakom vår fordran, men för envar, som vill ägna den allra hade stått eniga ytligaste eftertanke åt de mänskliga framstegens historia, torde det snart visa sig, att detta är fåfänga och onödiga önsknings. Det är helt enkelt inte på det sättet, som det mänskliga framåskridandet försiggår. I stället torde sakerna regelbundet ha det förloppet, att den reformsträvan, som först framföres av en ensam man eller kvinna, i sinom tid omhändertages av ett parti och därefter, oaktat den visst inte ännu vunnit allmän tillslutning, med hjälp av landets styrelse upphöjes till lag. Det är först sedan reformen har hunnit så långt och år efter år har fått arbeta in sig i vanor och föreställningssätt, som man kan våga hoppas på att den skall kunna tillvinna sig allas gillande.

Det är på samma sätt, som vi i dessa dagar se nykterhetsvännerna arbeta på att få sina åsikter upphöjda till lagbud gällande för hela landet, fastän de mer än väl veta, att de ha flertalet av dess invånare till motståndare. Det är på detta sätt, som i förra tider de stora religionsförändringarna försiggingo. Inte ett ögonblick lär Gustaf Vasa ha funnit nödigt att på övertygelsens väg göra alla sina undersåtar till sannskyldiga protestanter, innan han här införde protestantisk

kyrkoförfattning. Man kan också lätt föreställa sig hur avskaffandet av allmänt förekommande missbruk, såsom trældom och blodshämnd, måste ha försiggått. Det har varit ett fåtal människor, som rörda av kristendomens kärlekslära ha rest sig mot det fäderneärvda eländet. De ha framtvingat det av lag befestade förbundet, och därpå ha de gamla osederna blivit alltmer ovanliga, ja, så glömda, att man inte mer kan tänka sig, att de i detta land ha varit rådande.

Då vi nu hoppas, att den kvinnliga rösträtten skall komma att genomföras på ett liknande sätt, så vilja vi genast erkänna, att detta inte är något idealiskt tillvägagående. Hur många förhoppningar korsades inte, då kristendomen genom ett kungligt eller kejsarligt påbud infördes i ett land! Ivrare och drömmare lära ha väntat sig ett himmelrika på jorden. Verkligheten visade, att eftersom en så ofantligt stor massa av liknöjda och missnöjda bekännare hade tillförts den nya religionen, förblev världen just sådan den var, och de goda verkningarna framträdde först långsamt efter generationers tåliga målmedvetna arbete.

Och vi veta, att förhållandet skall bli detsamma vid vår reform. Den dag, då kvinnorna erhålla full medborgarrätt, skall inte utmärkas av några omstörtningar. Världen skall förbli sig lik, inte bara i tio, utan kanske i hundra åren. Om vi, i det ögonblick vi vinna vår seger, hade hela nationens kvinnor bakom oss, vore det ju en annan sak. Om alla vore tränade till att se bristerna i samfundslivet, ivriga på att avoffra tid och arbete för det allmänna, det vore en annan sak. Som det nu är, måste man avhålla sig från alla stora förhoppningar. Reformen är för stor, för oerhört betydande för att genast framträda till hela sin vidd. Men jästen är inblandad i brygden, och den skall sätta hela massan i rörelse, bara den får tid på sig, men till dess fordras det tålmod. Det kan till och med hända, att vi skola komma sakna dessa dagar, då vi voro få, men alla fulla av nit, av självupppoffring, av tro. Men till trots för att vi veta allt detta, stå vi nu här för att begära de svenska maktinnehavarnas hjälp för att förvandla de svenska rösträttskvinnornas önskemål till allmänt erkänd och efterlevd förordning, till ett led i rikets grundvalar. Och detta därför, att vi veta, att sådan är vägen. Allt det andra skall komma sedan, inte hastigt, men säkert, inte av sig själft, men genom vaksamt, målmedvetet arbete. Utan lagens hjälp kommer det däremot aldrig.

Varför vi begära vår rösträtt, det är ju närmast därför, att vi tro, att vår hjälp behövs vid genomförandet av statens stora uppgifter. Vår husmoderliga

erfarenhet, vår moderliga instinkt, vi tro, att dessa ha saknats allt för länge i statsarbetet. Men nu i detta ögonblick begära vi rösträtt kanske mest för de unga kvinnornas skull. Det är många skrankor, som fallit i våra dagar, många förhållanden ha ändrats, och de unga njuta en frihet som aldrig förr. Må denna frihet bli belagd med ansvar! Må dessa unga veta, att Sverige räknar med dem! Fabriksarbeterskor som studentskor, familjemedlemmar som ensamma, må veta, att landet behöver deras omdöme, deras modiga, öppna, fria tankar. Bredvid sig själva och sina små intressen, må de se skuggan av något strängt och fordrande, se skuggan av ett fosterland, som aldrig lämnar dem ur sikte, som mäter och dömer över dem och deras gärningar! Och så ännu ett ord! Huru små rösträttskvinnornas förhoppningar må vara, är det dock så, att våra hjärtan skälva av längtan efter att få pröva våra krafter, se vad vi kunna duga till.

Må man inte längre låta oss vänta! Vi äro arbetare, som i årtal ha hållit på att samla materiel till ett bygge. Vi ha grund, vi ha ritningar, vi ha sten, vi ha bruk, men vi ha inte ännu kunnat utverka oss tillåtelsen att börja verket. Må den komma! Må grundstenen bli lagd! Må murarna få resa sig! Varför skall så mycken kraft förspillas i väntan? Varför så mycken iver svalna i överksamhet? Må man låta oss komma till verket! Vi äro säningsmän, som stå vid kanten av åkern med våra påsar fulla, och våra händer öppna för att strö sådeskornt ut över åkern. Det har varit lång, kall vinter, hård nordan, frost och försenad vår. Låt oss slippa in på åkern för att gräva och så! Låt inte så mycken god vilja stängas ute från det stora arbetet! Låt inte så många nya uppslag och tankar driva bort med vinden!

Vi äro tiggerskor. Vi lida av hård tid, vi tyngas av förtvivlan, vi ha sedan år tillbaka endast hört om olyckor, vi äro nästan färdiga att digna av trötthet. Låt komma en smula glädje till oss! Låt oss möta än en gång medkänslan och barmhärtigheten. Hur härligt måtte det inte kännas att i tider utan hopp vara den, som skingrar mörkret och låter en aning av ny, oväntad lycka stråla ner över mänskligheten!

Taggar

1910-tal, 1917, Författare, Kvinna, Rösträtt

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/selma-lagerlof-foredrag-for-kvinnans-rostratt>